

กระบวนการก่อนการพิจารณาคดีแพ่ง : ผลต่อการระงับข้อพิพาททางธุรกิจ โดยคู่ความ

นายจตุรนต์ จันทะนะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-7139-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**PRE-TRIAL PROCEEDINGS IN CIVIL CASES :
IMPACTS ON RESOLUTION OF BUSINESS DISPUTES BY THE PARTIES**

Mr. Chaturun Chantana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-17-7139-8

นางจาตุรนต์ จันทนะ : กระบวนการก่อนการพิจารณาคดีแพ่ง: ผลต่อการระงับข้อพิพาททางธุรกิจโดยคู่ความ. (PRE-TRIAL PROCEEDINGS IN CIVIL CASES: IMPACTS ON RESOLUTION OF BUSINESS DISPUTES BY THE PARTIES) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์, อ. ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.มรุธา วัฒนะชีวะกุล 263 หน้า. ISBN 974-17-7139-8.

วิธีการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นนอกจากศาล (Alternative Dispute Resolution) เป็นวิธีการระงับข้อพิพาทอีกวิธีหนึ่ง นอกเหนือจากการฟ้องร้องดำเนินคดีในศาล ซึ่งเป็นวิธีการระงับข้อพิพาทที่เหมาะสมกับประเภทและข้อพิพาทที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นนอกจากศาล ทำให้ข้อพิพาทสามารถระงับลงได้อย่างรวดเร็ว รักษาความลับทางการค้าและความสัมพันธ์อันดีระหว่างคู่พิพาทในการดำเนินธุรกิจร่วมกันต่อไปได้ นอกจากนี้การระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นนอกจากศาล ยังเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งในการการกั้นกรองข้อพิพาทก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาล เพื่อลดภาระหน้าที่ศาลในการระงับข้อพิพาทอีกชั้นหนึ่งด้วย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ ผู้เขียนเห็นว่าแม้ข้อพิพาทจะเป็นคดีความในศาลแล้วก็ตาม ยังสามารถนำวิธีการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นนอกจากศาลมาปรับใช้ เป็นวิธีการหนึ่งในกระบวนการก่อนการพิจารณาคดีได้ ดังนั้นก่อนคดีที่จะเข้าสู่การพิจารณาของศาล ศาลจะต้องเข้ามามีบทบาทเชิงรุกในการสร้างมาตรการให้คู่ความค้นหาข้อเท็จจริงในคดีร่วมกัน ภายใต้การควบคุมของศาล หากข้อเท็จจริงถูกเปิดเผยในชั้นกระบวนการก่อนการพิจารณาคดีแล้ว จะเป็นแรงกระตุ้นให้คู่ความตัดสินใจยุติข้อพิพาทด้วยตนเองง่ายขึ้นและเป็นไปด้วยความสมัครใจของคู่ความ โดยให้คู่ความตกลงกันเลือกวิธีการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นนอกจากศาลวิธีใดวิธีหนึ่ง ตามประเภทและความซับซ้อนของคดี เช่น การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การอนุญาโตตุลาการในศาลหรือการประเมินคดีเบื้องต้น

หากมีการนำกระบวนการก่อนการพิจารณาคดี และวิธีการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นนอกจากศาล มาปรับใช้กับการดำเนินคดีแพ่งในศาลยุติธรรมไทย ในช่วงระยะเวลาระหว่างรอการสืบพยานของศาลจะทำให้ข้อพิพาทยุติลงได้ก่อนการพิจารณาคดี ซึ่งทำให้คู่ความมีทางเลือกในการระงับข้อพิพาทมากขึ้น ลดจำนวนคดีที่จะนำขึ้นสู่ศาลอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการพัฒนากระบวนการระงับข้อพิพาทให้มีมาตรฐานทัดเทียมอารยประเทศ

สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนิติศ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4486058134 : MAJOR LAWS

KEY WORD: PRE-TRIAL PROCEEDINGS /ALTERNATIVE DISPUTE RESOLUTION /COURT-ANNEXED MEDIATION/ COURT-ANNEXED ARBITRATION /EARLY NEUTRAL EVALUATION

CHATURUN CHANTANA: THESIS TITLE. PRE-TRIAL PROCEEDINGS IN CIVIL CASES: IMPACTS ON RESOLUTION OF BUSINESS DISPUTES BY THE PARTIES THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. PAITON KONGSOMBOON, THESIS COADVISOR : ASST. PROF. MURATA WATANASHEEVAKUL, 263 pp. ISBN 974-17-7139-8.

Beside court’s trial proceedings, “Alternative Dispute Solution (ADR)” proves to be an alternative solution of resolving business disputes. In applicable cases, ADR allows the disputes to be settled in a more rapid manner. ADR is confidential and capable of minimizing negative impacts to each party; therefore, allowing each party to maintain, and in many cases, further their business relationship. Moreover, ADR is the first step for screening disputes before proceeding into court, which can significantly reduced caseload.

According to conclusion established from various studies, the author discovers that ADR is applicable during the pre-trial proceedings even if the business disputes has transformed into a civil case. Thus, judges must play an active role in order to form the measures for the parties themselves to discover the facts under court’s manipulation. If the dispute is resolved during pre-trial proceedings, each party has an option to terminate their cases. The decision to stop the case must base on each party’s consent. Each party must also choose from different types of ADR depending on degree of suitability, and complexity of the each case. Common types of ADR include Court-Annexed Mediation, Court-Annexed Arbitration and Early Neutral Evaluation.

This study concludes that ADR can be beneficial to the Thai Judiciary, if the ADR is applied during the pre-trial proceedings and before taking of evidences in court. Benefits of ADR consists of significant reduce in caseload and increase efficiency in court system by allowing each disputed party to terminate their cases once the resolution has been reached during the pre-trial proceeding. The use of ADR in judiciary system will standardize the Thai Judiciary System to the one uses by most developed countries.

Field of study Laws
Academic year 2004

Student’s signature... *C.Ch* .....
Advisor’s signature... *P. Kongsomboon* .....
Co-advisor’s signature... *M. Watanasheevakul* .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นหนึ่งในชุดวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วยวิทยานิพนธ์ จำนวนทั้งหมด 3 เล่ม ที่มีความเกี่ยวข้องกัน ซึ่งเป็นแนวความคิดของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ไพฑูริย์ คงสมบูรณ์ และ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผศ.มรุตธา วัฒนะชีวะกุล ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ทั้งสอง ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือผู้เขียน ทั้งในเรื่องการเขียนวิทยานิพนธ์ และเรื่องอื่นๆด้วยดีมาโดยตลอด นอกจากนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการผู้สอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ซึ่งได้แก่ อาจารย์อุคม เฟื่องฟูง ศาสตราจารย์พิเศษจรูญ ภักดีชนากุล และ อาจารย์ ดร.วรรณชัย บุญบำรุง ที่สละเวลาจากภาระกิจปรกติของท่าน ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ผู้เขียน จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

ผู้เขียนได้รับความกรุณาจาก ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน ซึ่งได้แก่ ดร.ธรรมบุญ พิทยาภรณ์ (สำนักวิชาการศาลยุติธรรม) ท่านอดิศักดิ์ ศรีชนะรัตน์(ศาลอาญา) ท่านชิงชัย ศรีประสิทธิ์(ศาลแขวงด่งลิ่งซัน) ท่านมนตรี ศิลปมหาบัณฑิตและท่านสรวิษ ลิมปริงยี(สำนักงานคณะกรรมการอนุญาโตตุลาการ) คุณพลศักดิ์ บุญชู(ธนาคารกรุงเทพฯ) คุณสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย(สภานายความ) คุณปราณี ดิศโรจน์(สำนักงานป้องกันและระงับข้อพิพาทด้านทรัพย์สินทางปัญญา) คุณนวลละออ วัฒน(ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทศาลแพ่ง) คุณพิเชษฐ คงศิลา(สำนักระงับข้อพิพาท)และคุณชญญศรีณย์ แสงทอง(สภาหอการค้าไทย) ผู้เขียนขอขอบพระคุณ สำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีเนื้อหาที่ครบถ้วน สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

อย่างที่กล่าวไปแล้วข้างต้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นหนึ่งในชุดวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีวิทยานิพนธ์ อีก 2 เล่ม ที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับวิทยานิพนธ์ของผู้เขียน ซึ่งได้แก่ วิทยานิพนธ์เรื่อง “การระงับข้อขัดแย้งทางธุรกิจโดยวิธีอื่นนอกจากการดำเนินคดีทางศาล” ของคุณวาริรัตน์ รัตนวิบูลย์สม และ วิทยานิพนธ์เรื่อง “กระบวนการก่อนการพิจารณาคดีแพ่ง: ผลต่อการพิจารณาคดี” ของคุณเลอภพอักษรา พรชัย ผู้เขียนขอขอบคุณ เพื่อนทั้งสองของผู้เขียน สำหรับการเอื้อเฟื้อข้อมูล ความช่วยเหลือในทุกๆเรื่อง

ผู้เขียนได้รับโอกาสจาก ผู้บังคับบัญชาของผู้เขียน ให้ความอนุเคราะห์ผู้เขียนทั้งในเรื่องหน้าที่ การงาน และการศึกษาของผู้เขียน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณวุฒิชัย ชลิตตานนท์ (อดีต) ผู้จัดการฝ่าย ประνομหนี่ต่างจังหวัด และ คุณพรพิมล กสิวัฒน์ ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายประνομหนี่ต่างจังหวัด ซึ่งหัวหน้างานของ ผู้เขียนโดยตรง ผู้เขียนซาบซึ้งในความกรุณาของท่านทั้งสองมาโดยตลอด

และที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้เขียน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณครอบครัวผู้เขียนซึ่งได้แก่ คุณป้า ของผู้เขียน คุณพรวิภา และ คุณจิราพร บัวบูชา ผู้ซึ่งให้การดูแล อบรมเลี้ยงดูผู้เขียนมาจนถึงปัจจุบัน และคุณแม่ ของผู้เขียน คุณจิราลักษณ์ จันทนะนะ ผู้เป็นแบบอย่างทางการศึกษาที่ดีที่สุดให้แก่ผู้เขียน ช่วยผู้เขียนพิสูจน์อักษร และตรวจรูปเล่มวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ เพื่อนผู้เขียนซึ่งได้แก่ คุณพฤกษ์ โยระคง สำหรับ บทคัดย่อภาษาอังกฤษ และ เพื่อนๆของผู้เขียนทุกคน ที่ไม่ได้เอ่ยนาม ณ ที่นี้ ที่ให้กำลังใจผู้เขียน ตามใ้ผู้เขียนใน เรื่องวิทยานิพนธ์ และ ช่วยเหลือผู้เขียนในทุกๆเรื่อง ด้วยดีมาตลอด หากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ มีความบกพร่อง ประการใด ผู้เขียนขอภัยและขอน้อมรับความผิดพลาดนั้น ไว้แต่เพียงผู้เดียว

2.3.3.2 รูปแบบของการอนุญาโตตุลาการ.....	52
2.3.3.2.1 การอนุญาโตตุลาการที่ใช้สถาบัน (Institutional Arbitration).....	52
2.3.3.2.1.1 สถาบันอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ.....	53
2.3.3.2.1.2 สถาบันอนุญาโตตุลาการภายในประเทศ.....	54
2.3.3.2.2 การอนุญาโตตุลาการที่ไม่ใช้สถาบัน (Ad hoc Arbitration).....	54
2.3.4 ปัญหาและอุปสรรคของการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ.....	55
2.4 เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของการระงับข้อพิพาท รูปแบบต่างๆ.....	56
2.4.1 ข้อดีและข้อเสียในการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการเจรจา.....	56
2.4.2 ข้อดีและข้อเสียในการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการ ไกล่เกลี่ย หรือ ประนอมข้อพิพาท.....	57
2.4.3 ข้อดีและข้อเสียในการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการอนุญาโตตุลาการ.....	58
2.5 บทบาทศาลในการส่งเสริมให้มีการระงับข้อพิพาท.....	59
บทที่ 3 รูปแบบ และ ขั้นตอนของกระบวนการระงับข้อพิพาทในชั้นกระบวนการ ก่อนการพิจารณาคดี : ศึกษากระบวนการในกฎหมายคอมมอน ลอว์.....	61
3.1 รูปแบบและขั้นตอนในชั้นกระบวนการก่อนการพิจารณาคดี (pre-trial stage) เพื่อรองรับรูปแบบการระงับข้อพิพาท โดยวิธีอื่น มาใช้ในศาล.....	61
3.1.1 กระบวนการก่อนการพิจารณาคดีในสหรัฐอเมริกา.....	62
3.1.1.1 กระบวนการยื่นคำคู่ความ (Pleadings).....	62
3.1.1.2 กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง (Discovery).....	63
3.1.1.2.1 การบันทึกคำพยานนอกศาล โดยการสอบถามปากเปล่า หรือโดยการบันทึกคำพยานเป็นลายลักษณ์อักษร (Deposition upon oral examination or written question)	64
3.1.1.2.2 การสอบถามข้อเท็จจริงจากคู่ความฝ่ายตรงข้าม (Written Interrogatories).....	67

3.1.1.2.3 การแสดงพยานเอกสารและวัตถุพยานหรือการขออนุญาตในการตรวจค้นพื้นที่ หรือ ค้นหาทรัพย์สิน (Production of document and things or permission to enter upon land or other property, for in section and other proposes).....	70
3.1.1.2.4 การตรวจสอบร่างกายและจิตใจของคู่ความ (Physical and mental Examination).....	70
3.1.1.2.5 การขอให้คู่ความอีกฝ่าย ขอมรับข้อเท็จจริง (Request for Admission).....	71
3.1.1.3 การเปิดเผยข้อมูล (Disclosure).....	72
3.1.1.4 การประชุมก่อนการพิจารณาคดี (Pre-trial Conference).....	75
3.1.2 กระบวนการก่อนการพิจารณาคดีแพ่ง ในประเทศอังกฤษ.....	81
3.1.2.1 กระบวนการก่อนการพิจารณาคดีตาม Rule of The Supreme Court.....	86
3.1.2.1.1 กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง (Discovery).....	86
3.1.2.1.1.1 กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง โดยไม่ต้องมีคำสั่ง (Discovery without order).....	86
3.1.2.1.1.2 กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง โดยมีคำสั่งศาล (Discovery by order).....	87
3.1.2.1.2 การสอบถามข้อเท็จจริงจากคู่ความฝ่ายตรงข้าม (Interrogatories).....	89
3.1.2.1.3 การกำหนดทิศทางในการดำเนินคดี (Summons for Direction).....	89
3.1.2.2 กระบวนการก่อนการพิจารณาคดีตาม Civil Procedure Rules.....	90
3.1.2.2.1 การแบ่งแยกประเภทคดี (Track Allocation).....	91
3.1.2.2.2 การเปิดเผยข้อมูล (Disclosure).....	91
3.1.2.2.3 การแลกเปลี่ยนพยานหลักฐาน(Exchange of evidence)..	91
3.2 บทบาทศาลในการบริหารงานคดี และ ส่งเสริมให้มีการระงับข้อพิพาทโดยทางอื่น.....	92

3.2.1 บทบาทของศาลสหรัฐ ในการบริหารงานคดี และ ส่งเสริมให้มีการระงับ ข้อพิพาท โดยวิธีอื่น.....	92
3.2.1.1 บทบัญญัติของกฎหมาย รูปแบบ และ ขั้นตอน ในการบริหารงาน คดี ของศาลสหรัฐอเมริกา.....	94
3.2.1.2 เครื่องมืออื่นที่ศาลใช้ ในการบริหารงานคดี ของผู้พิพากษาศาล สหพันธรัฐ.....	99
3.2.1.2.1 ผู้พิพากษาประจำศาล (Magistrate).....	99
3.2.1.2.2 ผู้เชี่ยวชาญ (Special Master).....	100
3.2.1.3 รูปแบบการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นมาใช้ในศาลมลรัฐของ ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	101
3.2.1.3.1 ศาลมลรัฐ โคลัมเบีย (U.S. District for the District of Columbia).....	102
3.2.1.3.1.1 การนำ การระงับข้อพิพาท โดยวิธีอื่นนอกจาก ศาล มาใช้ในศาลมลรัฐ โคลัมเบีย.....	102
3.2.1.3.1.2 ประเภทคดี ที่สามารถ นำเข้าสู่ระบบ การ ระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่น นอกจากศาล ใน ศาลมลรัฐ โคลัมเบีย.....	103
3.2.1.3.1.3 รูปแบบการนัดความ.....	104
3.2.1.3.2 ศาลมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ (U.S. District for the District of New Jersey).....	104
3.2.1.3.2.1 การนำการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นนอกจาก ศาล มาใช้ในศาลมลรัฐนิวเจอร์ซีย์.....	104
3.2.1.3.2.2 ประเภทคดี ที่สามารถ นำเข้าสู่ระบบ การ ระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่น นอกจากศาล ใน ศาลมลรัฐนิวเจอร์ซีย์.....	105
3.2.1.3.2.3 รูปแบบการนัดความ.....	107
3.2.1.3.3 ศาลมลรัฐ นิว YORK ฟิงตวันออก (U.S. District for the Eastern District of New York).....	107
3.2.1.3.3.1 การนำ การระงับข้อพิพาท โดยวิธีอื่นนอกจาก ศาล มาใช้ในศาลมลรัฐนิวYorkฟิงตวันออก	107

3.2.1.3.3.2 ประเภทคดี ที่สามารถ นำเข้าสู่ระบบ การ ระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่น นอกจากศาล ใน ศาลมลรัฐนิว ยอร์ค ฟังตะวันออก.....	108
3.2.1.3.3.3 รูปแบบการนัดความ.....	109
3.2.2 บทบาทของศาลอังกฤษ ในการบริหารงานคดี และ ส่งเสริมให้มีการ ระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่น.....	109
3.2.2.1 บทบาทใหม่ของผู้พิพากษา ในการบริหารงานคดี.....	110
3.2.2.2 มาตรการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงระบบการ พิจารณาคดีของศาลในประเทศอังกฤษ.....	112
3.2.2.2.1 มาตรการร่างข้อพิพาท ก่อนการดำเนินคดี (Pre-action protocols).....	112
3.2.2.2.2 การยืนยันข้อเท็จจริงเป็นลายลักษณ์อักษร (Statement of truth).....	112
3.2.2.2.3 การเสนอชำระหนี้ หรือ ให้ชำระหนี้ก่อนการพิจารณา (Offers and payments).....	112
3.2.2.2.4 แบบสอบถามเพื่อจัดประเภทคดี (Allocation questionnaire).....	113
3.2.2.2.5 การสนับสนุนให้มีการยุติข้อพิพาท (Stays for settlement).....	113
3.2.2.2.6 การพิพากษาให้ชนะคดีโดยไม่มีการสืบพยาน (Summary Judgment).....	113
3.2.2.2.7 การจัดประเภทคดี (Allocation to track).....	114
3.2.2.2.8 การบริหารงานคดี (Case Management).....	114
3.2.2.2.9 การเปิดเผยข้อมูล (Disclosure).....	115
3.2.2.2.10 พยานผู้เชี่ยวชาญ (Experts).....	115
3.2.3 บทบาทศาลในการ ในการยอมรับการระงับข้อพิพาทโดยผ่านสถาบัน ระงับข้อพิพาทอื่นนอกศาล.....	115
3.2.3.1 สัญญาอนุญาโตตุลาการ (Arbitration Agreement).....	117
3.2.3.2 อนุญาโตตุลาการ (Arbitrator).....	118
3.2.3.3 กระบวนการอนุญาโตตุลาการ (Arbitration Proceedings).....	118

3.2.3.4 การบังคับตามคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการ (Enforcement of the Arbitral Award).....	119
3.3 การนำรูปแบบการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่น (Alternative Dispute Resolution) มาใช้ในศาล.....	120
3.3.1 รูปแบบการยุติข้อพิพาทโดยวิธีอื่นนอกจากศาลในสหรัฐอเมริกา.....	120
3.3.1.1 ที่มาของการนำรูปแบบการยุติข้อพิพาทโดยวิธีอื่นนอกจากศาลในสหรัฐอเมริกา.....	120
3.3.1.2 วิธีการยุติข้อพิพาทโดยวิธีอื่นนอกจากศาลในสหรัฐอเมริกา.....	126
3.3.1.2.1 การเจรจาต่อรอง (Negotiation).....	127
3.3.1.2.2 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (Mediation).....	128
3.3.1.2.3 การอนุญาโตตุลาการ (Arbitration).....	129
3.3.1.2.4 การระงับข้อพิพาทกึ่งไกล่เกลี่ยกึ่งอนุญาโตตุลาการ (Med-Arb).....	131
3.3.1.2.5 การค้นหาข้อเท็จจริง (Fact finding).....	131
3.3.1.2.6 การพิจารณาอย่างย่อ โดยคนกลาง (Mini-trial).....	132
3.3.1.2.7 คณะกรรมการทบทวนข้อพิพาท (Dispute Review Boards).....	133
3.3.1.2.8 การทำข้อสัญญาระหว่างคู่ความ (Partnering).....	133
3.3.1.2.9 การตัดสินคดีนอกศาล (Private judging).....	134
3.3.1.2.10 กฎแห่งความร่วมมือกัน และการแก้ไขปัญหโดย ทนายความ(Collaborative law & Settlement Counsel).	134
3.3.1.2.11 การประเมินคดีเบื้องต้น (Early Neutral Evaluation).....	135
3.3.1.2.12 การกำหนดตัวผู้พิพากษาประจำศาล (Magistrate) ใน การพิจารณาคดีตามปกติ หรือ ต่อหน้าลูกขุน (Consent to Jury or Court trial before a Magistrate).....	136
3.3.1.2.13 การประชุมเพื่อระงับข้อพิพาทซึ่งควบคุมโดยผู้ พิพากษาหรือผู้พิพากษาประจำศาล (Settlement Conference conducted by a Judge or Magistrate).....	137
3.3.1.2.14 การพิจารณาอย่างย่อ โดยผู้พิพากษาหรือคณะลูกขุน (Non-binding summary Jury or Bench Trials).....	138

3.3.1.2.15 ผู้เชี่ยวชาญ (Special Master).....	139
3.3.1.2.16 สัปดาห์การหาข้อตกลง (Settlement Week).....	140
3.3.2 รูปแบบการยุติข้อพิพาทโดยวิธีอื่นนอกจากศาลในประเทศอังกฤษ.....	140
3.3.3 ข้อดี ข้อเสียในการใช้รูปแบบการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นมาใช้ในศาล..	141

บทที่ 4	วิเคราะห์สภาพปัญหาการดำเนินคดีแพ่ง และการปรับใช้กระบวนการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นนอกจากศาลตามกฎหมายคอมมอน ลอร์มาใช้ในศาลไทย.....	143
4.1	รูปแบบ ขั้นตอนของกระบวนการระงับข้อพิพาทโดยคู่ความระหว่งการดำเนินคดีในศาล ของไทยในปัจจุบัน และ สภาพปัญหา.....	143
4.1.1	การไกล่เกลี่ยหรือประนอมข้อพิพาท.....	144
4.1.1.1	การไกล่เกลี่ยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง.....	144
4.1.1.2	การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลแพ่ง.....	148
4.1.1.2.1	ระเบียบศาลแพ่ง ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537.....	148
4.1.1.2.2	รูปแบบการไกล่เกลี่ยของศาลแพ่ง.....	150
4.1.1.3	การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท สำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม.....	153
4.1.1.3.1	ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาททางการเงิน พ.ศ. 2544.....	154
4.1.1.3.2	ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.2544 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2547)	155
4.1.1.3.3	รูปแบบการไกล่เกลี่ยผ่านศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท สำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม.....	157
4.1.1.4	การไกล่เกลี่ยในศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประจำศาล.....	158
4.1.1.5	การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลชำนาญพิเศษ หรือองค์กรเอกชนอื่น.	162
4.1.1.5.1	การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ในคดีล้มละลาย.....	163
4.1.1.5.2	การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ด้านทรัพย์สินทางปัญญา.....	163
4.1.1.5.3	การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ด้านการประกันภัย.....	165
4.1.1.6	สภาพปัญหา.....	167

	๓
	หน้า
4.1.2 กระบวนการอนุญาตศาล.....	169
4.1.2.1 อนุญาตศาลนอกศาล.....	170
4.1.2.2 อนุญาตศาลในศาล.....	171
4.1.2.2.1 บทบัญญัติว่าด้วยอนุญาตศาล ตามประมวลวิธี พิจารณาความแพ่ง.....	171
4.1.2.2.2 รูปแบบ อนุญาตศาลในศาล.....	175
4.1.2.3 สภาพปัญหา.....	177
4.2 การนำกระบวนการก่อนการพิจารณาคดีแพ่งในรูปแบบกฎหมายคอมมอน ลอร์ การบริหารงานคดีและการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่น นอกจากศาล มาปรับใช้ตามกฎหมายไทย.....	178
4.2.1 การปรับใช้กระบวนการก่อนการพิจารณาคดีในสอดคล้องกับการ บริหารงานคดีและการพิจารณาคดีต่อเนื่อง.....	183
4.2.2 การปรับใช้กระบวนการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นนอกจากศาล มาใช้ใน ศาลยุติธรรม.....	187
บทที่ 5 บทสรุปและเสนอแนะ.....	191
รายการอ้างอิง.....	199
ภาคผนวก.....	205
ภาคผนวก ก Federal Rules of Civil Procedure for the United States District Courts.....	206
ภาคผนวก ข Rule of the Supreme Court of England	228
ภาคผนวก ค ระเบียบศาลแพ่ง ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อยังให้เกิด การประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2540 และ 2543).....	232
ภาคผนวก ง ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยการไกล่เกลี่ย เพื่อระงับข้อพิพาททางการเงิน พ.ศ. 2544.....	241
ภาคผนวก จ ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยการไกล่เกลี่ย เพื่อระงับข้อพิพาท พ.ศ. 2544 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2547).....	250
ภาคผนวก ฉ หนังสือเชิญชวนเข้าสู่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ศาลแขวงดลิ่งชัน.....	260
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	263

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ตารางเปรียบเทียบขั้นตอนการพิจารณาคดีในศาล และ ขั้นตอนในการไกล่เกลี่ย.	147
2	ตารางสถิติคดีที่เข้ามาสู่การไกล่เกลี่ยของศูนย์ไกล่เกลี่ยฯ ศาลแพ่ง.....	152

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ		หน้า
1	แผนภูมิวงจรของการระงับข้อพิพาทโดยทางอื่นในคดีแพ่ง.....	101
2	แผนภูมิการใช้ระบบADR ในข้อพิพาทเกี่ยวกับเรื่องข้อขัดแย้งในชุมชน บริเวณกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.....	103
3	แผนภูมিরบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท.....	158
4	แผนภูมিরบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประจำศาล.....	162
5	แผนภูมิขั้นตอนการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการ.....	171
6	แผนภูมิขั้นตอนการอนุญาตตุลาการในศาล.....	177